

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 639/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky súdnej exekútorky **JUDr. Michaly Dlhopolcovej**, Hurbanova 22, Banská Bystrica, IČO 42 355 028, zastúpenej AK Dlhopolec, s.r.o., Námestie SNP 27, Zvolen, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Ek/2471/2021 zo 4. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a napadnuté konanie

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom všeobecného súdu označeného v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako poverená súdna exekútorka vykonala exekúciu, ktorá bola zastavená pred vymožením celej dlžnej sumy z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok povinného. Počas exekúcie sťažovateľka vymohla sumu, z ktorej si ponechala sumu 2,95 eur, ktorú započítala na odmenu súdneho exekútora, a po zastavení konania vyzvala 24. júla 2023 oprávneného na úhradu trov exekúcie v sume paušálnej náhrady trov exekútora spolu s daňou z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) v sume 72 eur. Proti tejto výzve podal oprávnený námietky, v ktorých namietal, že výška určenej sumy náhrady trov exekútora nie je správne vypočítaná,

pretože sumu 2,95 eur (už ponechanú si exekútorke) treba odpočítať od celkovej výšky paušálnej náhrady trov exekútorke a povinnosť oprávneného má zodpovedať len tomuto rozdielu.

3. Okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom 24. októbra 2023 vyhovel námietkam oprávneného a vrátil výzvu na úhradu trov exekútora z 24. júla 2023 exekútorke na prepracovanie.

4. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu sťažnosť, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci s poukazom na nesprávnosť interpretácie právnych noriem. O sťažnosti rozhodol okresný súd obsadený sudcom napadnutým uznesením zo 4. apríla 2024 tak, že sťažnosť sťažovateľky zamietol. V odôvodnení okresný súd uviedol, že zo znenia § 60 Exekučného poriadku nemožno vyvodit' iný záver ako ten, že súdny exekútor má nárok na (maximálne) 24 % percent prijatého (vymožného) plnenia z majetku povinného. Súdny exekútor má v zásade vždy nárok na náhradu paušálnych výdavkov pri zastavení exekúcie, tieto ale majú byť pokryté najprv z prípadne čiastočne vymoženej odmeny. V prípade, ak je čiastočne vymožená odmena súdnym exekútorom nižšia ako určená náhrada paušálnych výdavkov, má od oprávneného nárok iba na úhradu rozdielu medzi vymoženu odmenou a vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 68/2017 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) určenou výškou náhrady paušálnych výdavkov. Zo žiadneho ustanovenia, a to ani použitím ústavnokonformného výkladu, ktorého sa súdny exekútor dovoľáva, nemožno vyvodit', že by súdny exekútor mal nárok ponechať si pri zastavení exekúcie čiastočne vymoženu odmenu (od povinného) a popri nej aj nárok na vyhláškou určenú náhradu paušálnych výdavkov (od oprávneného). Podľa okresného súdu je v zmysle § 198 ods. 2 Exekučného poriadku nepochybné, že v prípade čiastočného vymoženia odmeny súdnym exekútorom počas vedenia exekúcie má byť táto pri následnom zastavení exekúcie použitá na úhradu „náhrady výdavkov, ktoré znáša účastník konania“, a teda na úhradu „náhrady paušálnych výdavkov“ podľa § 22 vyhlášky. Platí teda, že v prípade, ak súdny exekútor zastaví exekúciu, pričom v rámci exekúcie došlo k vymoženiu časti nároku, má súdny exekútor nárok na trovy exekúcie len v rozsahu 60 eur + DPH (§ 198 ods. 2 Exekučného poriadku), do ktorých sa započítava aj vymožená odmena.

5. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou atakuje právne závery napadnutého uznesenia, ktoré podľa jej názoru porušujú jej právo na spravodlivé súdne konanie a právo vlastniť majetok, pretože ide o ústavne nesúladný výklad aplikovaných právnych noriem, ktorý popiera ich účel a význam s priamym dopadom na jej vlastníctvo.

6. Sťažovateľka nesúhlasí s výkladom § 198 ods. 2 Exekučného poriadku poskytnutým exekučným súdom s odôvodnením, že z prijatého plnenia môže použiť súdny exekútor na úhradu vlastných trov najviac 24 %. Zvyšných 76 % poukáže súdny exekútor oprávnenému. Je na súdnom exekútorovi, či prijaté plnenie, ktoré použije na úhradu vlastných trov, započíta na odmenu exekútora alebo na náhradu výdavkov. Žiadne ustanovenie Exekučného poriadku alebo iného právneho predpisu súdnomu exekútorovi neukladá uprednostniť konkrétnu zložku trov, t. j. uprednostniť odmenu alebo akékoľvek výdavky. Zákonné ustanovenia § 61n ods. 3 a § 198 ods. 2 Exekučného poriadku v časti trov je potrebné vykladať tak, že súdny exekútor má vždy nárok na náhradu výdavkov spočívajúcu v ich tzv. paušálnej náhrade a je bez významu, či vymohol/prijal plnenie na vymáhaný nárok.

Výlučne takýto výklad zodpovedá zmyslu a účelu tohto právneho inštitútu. Pokiaľ súdny exekútor pred zastavením exekúcie sčasti vymohol plnenie na vymáhaný nárok, vzniká mu zároveň nárok na trovy (najmä odmena vo výške určenej vykonávacou vyhláškou), ktoré si ponechal, v rozsahu prevyšujúcom náhradu paušálnych výdavkov. Súdny exekútor tak má nárok na odmenu z vymoženého plnenia aj na náhradu výdavkov. Výklad poskytnutý okresným súdom považuje sťažovateľka za taký, ktorý nemá oporu v právnej úprave, pretože také pravidlo (o započítaní najprv na výdavky až potom na odmenu v rozsahu nad 72 eur, pozn.) nikde v zákone uvedené nie je, nevyplýva ani z § 198 ods. 2 Exekučného poriadku, o ktorý exekučný súd svoje rozhodnutie oprel, a ani z § 60 Exekučného poriadku. Ak by sme pripustili súdny výklad, drobné exekúcie by súdny exekútor nebol vôbec motivovaný vymôcť, výhodnejšie by bolo robiť minimum úkonov s minimálnymi nákladmi, pretože nárok na odmenu by mu nevznikol. Možno menovať prípady, keď by súdnemu exekútorovi nárok na odmenu nevznikol nikdy, čo účelom právnej normy rozhodne nebolo.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietaná nesprávna aplikácia relevantných právnych noriem v dôsledku ich nesprávneho a ústavne nekonformného výkladu bez opory v platnom práve, čo negatívne zasahuje do hmotného vlastníckeho práva sťažovateľky.

8. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody ústavne relevantnej intenzity.

9. Ústavný súd v prejednávanej veci nezistil taký výklad a aplikáciu relevantných právnych ustanovení, ktorých účinky by boli nezlučiteľné s označenými právami sťažovateľky alebo ktoré by popierali samotný obsah a zmysel aplikovaných noriem. Ústavný súd považuje okresným súdom poskytnuté odpovede na námietky sťažovateľky o nesprávnom právnom posúdení veci vyšším súdnym úradníkom za ústavne akceptovateľné.

10. K nastolenej problematike namietaného výkladu § 60 a § 198 ods. 2 Exekučného poriadku už ústavný súd zaujal stanovisko uznesením sp. zn. II. ÚS 315/2023 zo 14. júna 2023, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť iného súdneho exekútora za rovnakých skutkových a právnych okolností (čiastočne vymožené plnenie započítané exekútorom na odmenu, po zastavení konania odpočítané z paušálnej náhrady trov exekútora, takmer totožná argumentácia sťažovateľa, pozn.) ako zjavne neopodstatnenú, pretože výklad sporných ustanovení poskytnutý okresným súdom považoval za ústavne akceptovateľný. Ani v prejednávanej veci nemá ústavný súd dôvod sa od skôr zaujatého stanoviska odkláňať.

11. Podľa § 60 ods. 1 Exekučného poriadku plnenia prijaté alebo vymožené z majetku povinného sa na úhradu vymáhanej povinnosti použijú v tomto poradí: a) trovy exekútora, a to vrátane

prislúchajúcej dane z pridanej hodnoty, b) istina vymáhanej pohľadávky, c) príslušenstvo vymáhanej pohľadávky priznané exekučným titulom, d) trovy oprávneného. Z prijatého plnenia sa na nárok na trovy exekútora použije vždy najviac 24 % plnenia, zvyšok prijatého plnenia sa použije na nárok na istinu vymáhanej pohľadávky (§ 60 ods. 2 Exekučného poriadku).

12. Podľa § 61n ods. 3 Exekučného poriadku ak je dôvod na zastavenie exekúcie v celosti, v upovedomení o zastavení exekúcie exekútor vyzve oprávneného na zaplatenie náhrady výdavkov (§ 198 ods. 2).

13. Podľa § 198 ods. 2 Exekučného poriadku ak došlo k zastaveniu exekúcie, patrí exekútorovi náhrada výdavkov, ktorú znáša účastník konania povinný platiť trovy exekútora podľa tohto zákona. Ak exekútor pred zastavením exekúcie sčasti vymohol alebo prijal plnenie na uspokojenie vymáhaného nároku, patria mu aj trovy, ktoré si ponechal v súlade s § 60, a to v rozsahu, v akom prevyšujú náhradu výdavkov podľa prvej vety.

14. Vo všeobecnosti (*lex generalis*) patrí súdnemu exekútorovi odmena za výkon exekučnej činnosti a popri nej aj náhrada výdavkov (paušálna náhrada a náhrada nevyhnutných výdavkov spojená s vedením konania niektorými spôsobmi exekúcie – § 21 ods. 1 vyhlášky). Prípade zastavenia exekúcie je však upravený osobitne v § 198 ods. 2 Exekučného poriadku, v § 61n ods. 3 Exekučného poriadku a v § 21 ods. 2 vyhlášky, z ktorých explicitne vyplýva, že v prípade zastavenia exekúcie patrí exekútorovi náhrada výdavkov (*lex specialis*). V priebehu exekúcie je súdny exekútor oprávnený z vymoženej sumy na úhradu trov exekúcie (odmena aj výdavky) použiť 24 %. Trovy exekúcie (vrátane odmeny), ktoré si ponechal, mu v prípade zastavenia exekúcie patria len v rozsahu, v ktorom prevyšujú ustanovenú sumu náhrady paušálnych výdavkov. V prejednávanvej veci suma trov ponechaných si exekútorom z vymoženej pohľadávky (2,95 eur) neprevyšuje sumu paušálnych výdavkov (72 eur), preto neboli splnené podmienky na to, aby si ju ponechala nad rámec sumy paušálnych výdavkov a bolo potrebné ju započítať podľa § 198 ods. 2 poslednej vety Exekučného poriadku. Uvedená úvaha je v napadnutom uznesení zrozumiteľne a logicky odôvodnená.

15. Nevyhnutným dôsledkom uvedenej zákonnej konštrukcie je skutočnosť, že v prípade zastavenia exekúcie paušálna náhrada výdavkov exekútora konzumuje (pokrýva) aj odmenu za výkon exekučnej činnosti, ak ponechaná suma exekútorom na jeho trovy neprevyšuje výšku paušálnej náhrady výdavkov, a to napriek tomu, že odmena za exekučnú činnosť nie je uvedená v demonštratívnom výpočte obsahových zložiek paušálnej náhrady (§ 21 ods. 2 vyhlášky). Uvedené dôsledky výkladu a aplikácie dotknutého ustanovenia, s ktorými sťažovateľka nesúhlasí, sú z ústavného hľadiska aprobovateľné. Uvedené totiž prichádza do úvahy len v prípadoch, keď exekúciou vymožená suma je taká nízka, že 24 % z nej nepresiahne 72 eur. Vymožená suma teda nepresiahne 300 eur a paušálna náhrada trov exekútora 72 eur, v takých prípadoch nie je *prima facie* neprimeraná, a preto nemožno uvažovať o zásahu do majetkových práv súdnych exekútorov ústavne relevantnej intenzity a paušálnu náhradu výdavkov v takých prípadoch je možné interpretačne stotožniť s paušálnou náhradou trov exekútora.

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a označenými základnými právami sťažovateľky nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona

č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu